

NOTITIE

Van Aarle De Laat Gezondheidszorg B.V.
mw. A. de Groot
Postbus 677
5600 AR Eindhoven

DATUM: 18 oktober 2017
ONS KENMERK: 15-855/16.06906/GerHo
PROJECTLEIDER: D.B. Kruijt
AUTEUR: G. Hoefsloot
STATUS: eindrapport
CONTROLE: G.F.J. Smit

Vleermuisinventarisatie terrein Stichting Kalorama, Beek-Ubbergen

Stichting Kalorama te Beek-Ubbergen is voornemens om op de bestaande locatie van het centrum voor doof-blinden vervangende nieuwbouw te realiseren. Uit een Flora- en faunawetonderzoek dat is uitgevoerd in het plangebied in 2015 bleek dat vervolgonderzoek nodig is om te kunnen vaststellen of gebouwen en bomen in het plangebied een functie hebben als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen (Quick scan flora en fauna Stichting Kalorama, Beek-Ubbergen; 15-604/15.05996/DirKr). Deze informatie is nodig om te kunnen bepalen of de werkzaamheden een negatief effect kunnen veroorzaken voor deze beschermde soorten. In deze notitie staan de resultaten van de in 2016 uitgevoerde inventarisatie, zijn de effecten beschreven die de ingreep veroorzaakt voor vleermuizen en is de ingreep getoetst aan de Wet natuurbescherming. Uitwerking van mitigerende en compenserende maatregelen voor de ontheffingsaanvraag Wnb is geen onderdeel van deze notitie.

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wnb. Bij toepassing van de Wnb worden drie beschermingsregimes onderscheiden: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Vleermuizen vallen in het beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Voor de steenmarter die tijdens het onderzoek is waargenomen geldt het beschermingsregime andere soorten. Voor een aantal landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* heeft de provincie een vrijstelling van verbodsbepalingen verleend voor werkzaamheden in het

kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Dit geldt onder andere voor de egel die in het plangebied voorkomt.

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied bevindt zich ten zuidwesten van Beek op de stuwwal en wordt in het noorden en oosten begrenst door de bebouwde kom, in het zuiden en westen door loofbos en de Heerlijkheid Beek. In het plangebied staan verschillende hoge stenen gebouwen van verschillende bouwjaren. Het hoofdgebouw met centrale entree is vijf verdiepingen hoog, de aanbouw hiervan en een drietal losstaande gebouwen hebben een hoogte van maximaal twee verdiepingen, allen hebben platte daken (zie figuur 1). Op het westelijk gelegen parkeerterrein bevindt zich een klein opslaggebouwtje. Het plangebied grenst aan het bos en in het studiegebied staan verschillende grote bomen. Aan de oostzijde van het hoofdgebouw (D) ligt een vijver met oeverbegroeiing. De huidige situatie is weergegeven in figuur 2.

De ingreep bestaat uit het gefaseerd amoveren van alle gebouwen in het plangebied en de kap van verschillende bomen. Op het terrein wordt nieuwbouw gerealiseerd (figuur 3). De fasering is zodanig dat tijdelijke voorzieningen voor bewoners niet nodig zijn.

Figuur 1. Foto's deel plangebied. De bomen en alle gebouwen in het plangebied zijn in 2016 onderzocht op een functie voor vleermuizen.

Figuur 2. Bestaande situatie (bron: Plannendokter).

Figuur 3. Toekomstige situatie. De nieuwbouw bestaat uit twee gebouwen op de huidige locatie van gebouw C en de daar aanwezige parkeerplaatsen. De gebouwen A t/m F zijn afgebroken. Hier en daar zijn bomen gekapt.

Methodiek

Om de functie van de gebouwen en bomen voor vleermuizen te onderzoeken zijn in de maanden juni t/m oktober 2016 vijf onderzoeksrondes uitgevoerd (dit is conform het vleermuisonderzoeksprotocol 2013; GaN & Netwerk Groene Bureaus, 2013). In de maanden juni en juli is het gebruik van kraam- en zomerverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied onderzocht. In augustus en september is de aan- of afwezigheid van paarverblijven onderzocht en is gelet op najaarszwermen om vast te stellen of het hoofgebouw (D) een functie heeft als winterverblijfplaats. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd op momenten zonder neerslag, weinig wind (windkracht 0-2 Bft) en een temperatuur boven de 10 °C. In tabel 1 zijn de data en andere relevante zaken van de veldbezoeken opgenomen.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door één onderzoeker. De onderzoeker liep tijdens elk onderzoek met een Petterson D240x bat detector rondjes op het terrein. Bij gebouwen en bomen is gezocht naar gedrag van vleermuizen dat duidt op de aanwezigheid van verblijfplaatsen (zwermen, dieren die kort op de gevel landen & invliegende en uitvliegende dieren). Alle waargenomen vleermuizen zijn tijdens het onderzoek direct ingevoerd op een smartphone met de applicatie WrnPro. Op 12 juli 2016 is het aantal uitvliegende dieren van een kraamkolonie geteld door onder de uitvlieglocatie plaats te nemen met een bat detector.

Tabel 1 Data en overige gegevens van de inventarisatie in 2016.

Datum	Periode	Weersomstandigheden
01-06	avond 23:00-01:00 uur	17 °C, licht bewolkt, wk 1, geen neerslag
24-06	ochtend 03:00-05:15 uur	15 °C, half bewolkt, wk 2, geen neerslag
12-07	ochtend 04:00-05:20	16 °C, licht bewolkt, wk 1, geen neerslag
12-07	avond 22:00-23:00	15 °C, licht bewolkt, wk 1, geen neerslag
18-08	avond 22:00-00:30	19 °C, onbewolkt, wk 1, geen neerslag
11-09	avond 22:00-00:30	15 °C, bewolkt, wk 2, geen neerslag

Resultaten

Foerageergebied en vliegroute

In het plangebied zijn twee soorten vleermuizen waargenomen. Gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis. De rosse vleermuis is tweemaal hoog overvliegend en eenmaal foeragerend bij de bosrand waargenomen. Het plangebied heeft een geringe foerageerfunctie voor de rosse vleermuis. Het plangebied heeft geen functie als vaste vliegroute voor de rosse vleermuis. Van de gewone dwergvleermuis zijn de meeste waarnemingen gedaan. Nabij gebouwen, tussen bomen en langs bosranden jaagden tijdens elk bezoek tussen de tien en twintig gewone dwergvleermuizen verspreid op het terrein. Er zijn op het onderzochte terrein geen vliegroutes vastgesteld van gewone dwergvleermuis.

Kraamkolonie en paarverblijven

Tijdens de ochtendronde op 12 juli is een kraamkolonie in gebouw A gevonden van ongeveer 40 adulte gewone dwergvleermuizen (zie figuur 4 blauwe cirkel).

Verspreid op het terrein van Kalorama zijn daarnaast vier paarterritoria gevonden van gewone dwergvleermuis gedurende de avondrondes op 18 augustus en 11 september. De verblijfplaatsen bevinden zich hoogstwaarschijnlijk in de bebouwing van Kalorama nabij de locaties waar de dieren roepend zijn waargenomen, de invlieglocaties zijn niet gevonden. De meest aannemelijke locaties zijn: gebouw D twee paarverblijfplaatsen; gebouw E en F ieder één paarverblijfplaats (zie rode cirkels figuur 4).

Verblijfplaatsen van rosse vleermuis zijn op het terrein niet gevonden.

Winterverblijfplaats

Het gebouw D (huidige hoofdgebouw) is in potentie geschikt als massawinterverblijfplaats voor vleermuizen. Tijdens het onderzoek in 2016 zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een functie van gebouw D als winterverblijf (geen zwermgedrag in nazomer).

Effecten, overtreding verbodsbepalingen en maatregelen

Foerageergebied en vliegroutes

Het onderzochte terrein van Stichting Kalorama heeft een functie als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis. Tussen de 10 en 20 dieren foerageert dagelijks op het terrein. Ondanks de herinrichting van het terrein conform figuur 3 blijft het groene besloten karakter van het gebied met bosranden en plantvakken behouden. De oppervlakte en kwaliteit van het plangebied als foerageergebied voor gewone vleermuizen verandert niet. Van de rosse vleermuis is het aantal dieren dat het plangebied gebruikt als foerageergebied gering. Ook voor deze soort geldt dat de foerageerfunctie niet aangetast wordt door de ingreep.

De gewone dwergvleermuizen die in het plangebied foerageren gebruiken geen vaste routes. Op de verschillende momenten dat onderzoek is gedaan vlogen de dieren via verschillende routes naar de foerageerlocaties. Geleidende structuren bestaande uit bosranden en struweelzones blijven behouden. De ingreep zorgt niet voor aantasting van vliegroutes. Dit geldt ook voor de rosse vleermuis die überhaupt minder gebonden is aan geleidende structuren voor verplaatsing in het landschap.

Er zijn geen maatregelen nodig om foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen in het plangebied te compenseren.

Figuur 4. Waarnemingen van vleermuizen en andere zoogdieren in het plangebied in 2016.

Kraamkolonie, paarverblijven en winterverblijf

Aan de oostzijde van gebouw A gebruiken gewone dwergvleermuizen een kraamkolonie. Dit gebouw wordt gesloopt waardoor de kraamverblijfplaats verdwijnt. Dit geldt ook voor de vier paarverblijfplaatsen in de gebouwen D, E en F. Dit is een overtreding van Art. 3.5 lid 4. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is daarom nodig voor het project. Voor de ontheffingsaanvraag bij de provincie is een projectplan nodig waarin de effecten van de ingreep op de gewone dwergvleermuis en de beschermende maatregelen in detail zijn uitgewerkt. Onderdeel van het projectplan is een compensatieplan waarmee (tijdelijk) functieverlies voor de gewone dwergvleermuis voorkomen wordt. Dit kan door het realiseren van tijdelijke verblijfplaatsen en permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen in de nieuwbouw.

De sloop van verschillende gebouwen zorgt ook voor een risico op het doden van dieren (Art. 3.5 lid 1). Maatregelen zijn nodig om doden van dieren te voorkomen. Dit kan door de sloop uit te voeren buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en voorafgaande aan de sloop de aanwezigheid van dieren in het gebouw door een deskundige te laten controleren. Mochten dieren aanwezig zijn of als dat niet uitgesloten is moet de sloop plaatsvinden bij een dagtemperatuur van minimaal 10 graden Celsius (bij deze temperatuur kunnen de vleermuizen wegvliegen) en op een manier dat de aanwezige dieren het te slopen gebouw kunnen verlaten.

Overige soorten (steenmarter, egel, bosuil)

Op de kaart (figuur 4) staan waarnemingen van steenmarter, egel en bosuil. Er zijn tijdens het onderzoek in 2016 geen verblijfplaatsen waargenomen van steenmarter. Bij de terreinbeheerder is navraag gedaan over de aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter. Meestal veroorzaken de dieren bij de verblijfplaats overlast in de vorm van geluid en stank. Er zijn geen meldingen bekend die duiden op een functie als verblijfplaats voor de steenmarter. Uit de resultaten van de quick scan blijkt dat alleen gebouw B verblijfplaatsen heeft voor de steenmarter. Na controle is vastgesteld dat er geen sporen zijn van de steenmarter. Er zijn geen verblijfplaatsen van steenmarter op het terrein. De foerageerfunctie voor de steenmarter gaat niet verloren door de ingreep.

De egel komt voor in het plangebied. Voor de egel geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen van de Wnb (zie wettelijk kader). Alleen de zorgplicht (Art 1.11 Wnb) is voor de egel (en andere algemeen voorkomende amfibieën en grondgebonden zoogdieren van toepassing). Ecologische begeleiding van de sloopwerkzaamheden in de vorm van controle van dichte begroeiing en blad- en takkenhopen en het verplaatsen van aanwezige dieren volstaat als invulling van de zorgplicht.

De bosuil broedt op verschillende plaatsen op de stuwwal. Op het terrein zijn geen nestplaatsen aanwezig. De bosuil jaagt wel op het terrein van Kalorama. Het nest van de bosuil en de functionele omgeving daarvan zijn niet jaarrond beschermd. Als voorkomen wordt dat broedende vogels verstoord worden en bezette nesten worden vernield is van overtreding van de Wnb geen sprake.

Bronnen

- Hoefsloot, G., 2006. Notitie bevindingen veldbezoek (kenmerk 07- 597/07.03649/GerHo). Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Hoefsloot, G., 2009. Eindrapportage vleermuisonderzoek Stichting Kalorama te Beek-Ubbergen (kenmerk 08-363/09.02091/GerHo). Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Kruijt, D.B., 2015. Quick scan flora en fauna Stichting Kalorama, Beek-Ubbergen (kenmerk 15-604/15.05996/DirKr). Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met G. Hoefsloot.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. G.F.J. Smit

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Stichting Kalorama

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Ecologie & landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl